וכן בגת ורבא אמר לענין מעשר וכן אמר

רב ששת וכן בגת לענין מעשר " דתנן שותין

על הגת בין בחמין ובין בצוגן ופטור דברי

רבי מאיר רבי אליעזר בר צדוק מחייב וחכ"א

א על החמין חייב ועל הצוגן פטור מפגי שמחזיר את המותר: מתני' - קולט אדם

מן המזחילה למטה מי' מפחים ומן הצינור

מ"מ שותה: גמ" קולט אין אבל מצרף לא

מ"ם אמר רב נחמן הכא במזחילה פחות

מָג׳ סמוך לגג עסקינן דכל פחות מג׳ סמוך

לגג כגג' דמי תניא נמי הכי י עומד אדם

ברה"י ומגביה ידו למעלה מעשרה מפחים

לפחות משלשה סמוך לגג וקולט ובלבד

שלא יצרף תניא אידך לא יעמוד אדם ברה"י

ויגביה ידו למעלה מעשרה מפחים לפחות

מג' סמוך לגג ויצרף אבל קולט הוא ושותה:

מן הצינור מ"מ שותה: תנא י אם יש בצינור

ד' על ד' אסור מפני שהוא כמוציא מרשות

לרשות: בותני הבור ברה"ר וחולייתו גבוה

י' מפחים חלון שעל גביו ממלאין הימנו

בשבת י אשפה ברה"ר גבוה י' מפחים חלון

שעל גביו שופכין לתוכה מים בשבת:

גמ' במאי עסקינן אילימא בסמוכה למה לי

חוליא י' אמר רב הונא י הכא במאי עסקינן

במופלגת מן הכותל ארבעה ומעמא דאיכא

חוליא עשרה הא ליכא חוליא עשרה קא

ממלמל מרה"י לרה"י דרך רה"ר ורבי יוחנן

, אמר אפילו תימא בסמוכה הא קמ"ל ° דבור

וחולייתו מצמרפין לעשרה: יאשפה ברה"ר

וכו': ולא חיישינן שמא תנמל אשפה והא

י רבין בר רב אדא אמר רבי יצחק מעשה

במבוי אחד שצידו אחד כלה לים וצידו אחד

כלה לאשפה ובא מעשה לפני רבי ולא אמר

בו לא איסור ולא היתר היתר לא אמר בו

דחיישינן שמא תנמל אשפה ויעלה הים

שירטון איסור לא אמר בו דהא קיימין מחיצות

קשיא הא דיחיד הא דרבים:

ל) שבת יא: [עמ"ש שס] מעשרות פ"ד מ"ד, ב) [לעיל

ח. ע"ם בתוספות ד"ה

זורקין], ג) [לעיל עח. שבת

צט.ז, ד) לעיל ח., ה) לעיל

טו. סוכה כד: ו) וסוכה כד:

שו. טוכט כר ז, ד) [טוכט כר ז ע"ש], ד) גי' רש"ל קולט, ס) עי' בפירש"ר ברי"ף, ט) בס"א: והולכין, י) [לעיל

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה ומן הלינור וכו' דלמטה מעשרה הוא

הולט ליכח חיסורה:

יןי.כ (ב) ד"ה מלרף פיו וכו׳

נמחק כל הדבור: (ג) ד"ה

מטלטליו וכו׳ מחילה עשרה

מטנטפין זכו "מוזיכט עשרים שחין הענפים כל"ל וחיבת שרשיו גבוהין נמחק והד"ח:

(ד) ד"ה אלא בבית וכו׳ אלא

בארבע אמות ואפילו: (ה) תום' ד"ה ומן הלינור

וכו' הוה משמע דצינור

אמילו לתנולה מענשרה שמי

ולמטה מי׳ אפילו מוחילה

שריא ונתוספתה לה שרי הלה בצינור למטה

מעשרה לסור:

פט.], ל) דף ו ושמואל,

צם:

לד א מיי פ״ה מהלי מעשר הלכה טו: לה ב ג ד מיי׳ פט״ו מהלי שנת הלי ג סמג לאוין סה טוש"ע א"ח . סיי שנא: לו הו מיי שם הלי ט וסמג שם טור ש״ע א״ח סי׳ שנד סעיף א: לו ז ח מיי׳ שם הלי י וטוש"ע שם סעיף ב: לח טי מיי׳ פט״ז מהל׳ שבת הלכה כד טוש"ע א"ח סי׳ שסב סעיף א:

רבינו חננאל

וכן בגת, והגת ככרמלית היא. ודחי רבא ואמר וכן בגת לא קתני לעניין וכן בגוו לא קונה לעניין שבת, דלעניין שבת מן הגת שרי, ואע"ג דלא מעייל רישיה ורובו התם. מעייל רישיה ורובו החם. כי קתני וכן בגת לעניין מעשר דפטור, כר׳ מאיר דתנן שותין על הגת בין בחמין ובין בצונן ופטור דברי ר׳ מאיר, ר׳ אלעזר בר צדוק מחייב. וחכמים אומרים על החמין חייב לעשר שאינו זה עראי אלא קבוע, על הצונן פטור כי עראי הוא, מפני שמחזיר המותר לו בכוס. מה שאיז כז בכוס, מה שאין כן בחמין. וקולט מן מזחילה למעלה מי׳ טפחים ומן הצנור מכל מקום ושותה. פי׳ קולט, מקבל ותופש מן המים היורדין מלמעלה ושותה. אבל מצרף לא. כלומר לערב . המים היורדין מלמעלה עם המים שכבר נחו בקרקע. מאי טעמא, אמר רב נחמן הכא במזחילה פחות מג' טפחים סמוך לגג עסיקינן, דכל פחות מג' סמוך לגג כגג דמי. ואילו המים שקלט מז ואילו המים שקלט מן הגג קלטם שהוא רשות היחיד, ולפיכך אינו רשאי לצרפם עם התחתונים נמי הכי כו׳. ותניא אידך . לא יעמוד ברשות הרבים כו'. ירושלמי סילון העומד ברשות (הרחב) הרבים] גבוה י' ורחב ד' אין שופכין בתוכו מים שמתגלגלין ויורדין. בור ברשות הרבים וחולייתו אמרינן אי בסמוכה פחות מי׳ טפחים כרמלית הוא ושרי. ואוקימנא בבור המופלג מן הכותל ד' טפחים אם אין (כ)[ב]חולייתו אם אין (כ)(ב)ווולייונו י' טפחים, הרי האויר דביני ביני עד הכותל הרבים, נמצא רשות מטלטל המים מן הבור שהוא רשות היחיד לבית שהוא רשות היחיד דרך . חולייחו על ד' טפחיר שהן רשות הרבים. אבל אם חולייתו גבוהה י׳ טפחים נמצאו המים כשעולין מפי החוליא למעלה מי׳ טפחים שהוא היחיד לרשות ר' יוחנן אמר אפילו תימא בסמוכה לא אמרינן וחולייתו גבוהה "טפחים אלא ללמד דבור וחולייתו מצטרפיז י לי׳. אשפה ברשות הרבים ואקשינן וניחוש שמא תנטל אשפה וישאר

יצחק מעשה במבוי כו'.

קולם אדם מן המוחילה לממה מי'. כן גרים נקונטרם פי׳ מאויר אבל לא יצרף פיו או כלי למוחילה לפי שהמוחילה בפחות מג' סמוך לגג ואע"פ שהיא למטה מי' מ"מ ה"ל כמוליא מן סגג לרס״ר כיון דמוך ג׳ לגג סיא: מן הצינור מכל מקום שותה.

פירוש אפי׳ בלירוף כיון שהוא למטה מי׳ ורחוק שלשה טפחים מן הגג דליכא לבוד ובגמרא מוקי לה דלית ביה ארבעה דאי הוי ביה ארבעה היה אסור לזרף דמכרמלית לרה"ר קא מפיק וכפירוש הקונטרם מוכח בתוספתא דמתיר לירוף בלינור למטה מי׳ לכך נראה כגרסת הקונט׳ דגרים גבי מזחילה למטה מי׳ דחי הוי גרסי׳ למעלה מי׳ הוה משמע (ה) לינור אפילו למעלה שרי ולמטה אפי׳ מוחילה שרי ובתוספתא לא שרי אלא הלינור למטה אבל צינור למעלה מי׳ או מזחילה אפילו למטה אסור ואית דגרם ומן הלינור ומ"מ מותר ובהונטרם הקשה על זאת הגיר' בגמרא: לא יעמוד אדם ברח"ר ויגביה

ידו לממה מי'. כן גי׳ ר״ח אבל בקונטרס גרס לא יעמוד אדם ברה"י והכי פירושה לה יעמוד על גגו וילרף מגג חבירו שגבוה ממנו עשרה טפחים ולא עירבו ואתיא אפי׳ י) כר״מ דאמר גגות רשות אחת הן דבגג גבוה י' מודה ואפילו לר"ש מצי אתיא דמצי לפרושי דלצרף אסור ולהביאם לבית קאמר וקולט מותר אפילו להביאם וכגון שלא שבתו בגג חבירו דאי שבתו פשיטא דאסור להביאם לבית ומ"מ אע"ג דלא שבתו אסור לזרף ולהביאם לבית דדמי ממש דמגג לבית קא מייתי אבל לישנה דברייתה לה משתמע כר"ש דקאמר אבל קולט הוא ושותה משמע במקומו מכלל דצירוף אפילו במקומו אסור והא דאמר בגיטין בהזורק (דף עט:) א"ר יהודה אמר שמואל לא יעמוד אדם בגגו ויקלוט מי גשמים מגגו של חבירו היינו להביחם לבית כדפרישית לעיל י לריך לומר דאיירי כששבתו בגג דבשלא שבתו שרי כדאמ׳ הכא ומהר״י אומר דהתם איירי בקולט מאויר גג חבירו והכא בקולט מאויר גג שלו בסמוך לגג חבירו:

מתנל ס אילן שהיה מיסך על הארץ אם אין גופו גבוה מן הארץ שלשה מפחים מטלטלים תחתיו שרשיו גבוהים מן הארץ ג' מפחים לא ישב עליהן: גמ' • א"ר הונא בריה דרב יהושע אין מטלטלין בו יתר מבית סאתים מ"ט

וקולט. מן האויר מים שיורדים מגגו של חבירו אבל לא יצרף. ובמחניחין נמי שמעחי דהכי גרסינן מן הצינור ומ"מ ולא גרסינן מכל מקום בלא וי"ו למשרי צירוף אלא ומ"מ כלומר מ״מ המקלח קולט ומצאתי בתוספתא [פ״ו הי״ד] דצירוף מותר בצינור למטה מי׳ ועוד הא דקאמר תנא אם יש בצינור ארבעה אסור אהיכא קאי אקליטה מאי מרשות לרשות איכא ואי אלירוף מתני' נמי אסר אפי' כשאין בו ארבעה ואני שמעתי דאתירולא דמתני' נמי קאי דאוקימנא בפחות מג׳ לגג הא לאו הכי מלרפין ואין דרך לשון הש"ם כן לומר תנא אתירוך אמוראים שלא החכר במשנה אלא ה"ג ומן הצינור מ"מ וכו' מתני' היא ואלמטה מעשרה קאי ולא סיפא דברייחא היא: **פנא אם יש בצינור ארבעה**. ברוחב: אסור. ללרף ואע"ג דלמטה מי' הואי ולבוד נמי ליכא אפ"ה כרמלית מיהא הוי ומפיק מכרמלית לרשות הרבים: גבו' אי נימא בסמוכה. שהבור סמוכה לכותל בתוך ארבעה טפחים: למה לי חוליא עשרה. בור גופיה רה"י ועמוקה עשרה והרי אין רשות הרבים מפסקת בינתים: וטעמא דאיכא חוליא עשרה. דלא מטי דלי לרה"ר: הא קמ"ל כו'. ומתניתין לאו כדס"ד דתיהוי חוליא עשרה לבד מבור אלא ה"ק בור ברה"ר וחולייתו סביביו וסך הכל גבוה י' מקרקעית הבור רה"י וממלאין ממנה לחלון: שופכין לחוכה. דאשפה רה"י היא: וֹלֹה חִישִׁינן שמה סנטל השפה. ותעמוד על פחוח מי' ואמי למשרי ביה נמי כמעיקרא: במבוי. ראשו אחד פחוח לרה״ר וראשו אחד סחום ושני לדדיו אחד ים וגידודיו גבוהים י׳ ואחד אשפה ובחים וחלירות פחוחין לו בדופן אמלעי: שירטון. לימו״ן בלע״ז. שמעלה טיט לשפתיו ומתיבש ונעשה קרקע עולם : דרבים. מתני׳ באשפה דרבים : בותבי׳ המיסך. שנופו נוטה למטה מכל זדדיו סביב : פנע זו שנוענים על מפפר אירות בשוצפה את קפשום. אירות בשופה אירות במוכנים ללא בראשן הולכין ש ומגביהין ללד חיבורן: מעלעלין מחחיו. דאמרי׳ לבוד והריש יש כאן מחילה עשרה ₪: שרשיו גבוהים. שאין הענפים נמוכין אלא בראשן הולכיןש ומגביהין ללד חיבורן: לא ישב עליהן. דכיון דגבוהין שלשה כאילן חשיבי ואין משחמשין באילן: גבו׳ אלא בבים פאחים. אם היה היקיפו יותר על בית פאחים אין מטלטלין בו אלא בארבע ₪ ואפילו נטעו מתחילה לכך דהוי מוקף לדירה: מ״מ. הא כל היקף לדירה אפילו עשרה כורים מותר:

> רטון, רפש וטיט. וכשייבש נעשה ארץ, ובני אדם עוברין ובאין עליו ויעשה המקום רשות הרבים ונמצא לרשות הרבים. ופרקינן אשפה דמתניתין אשפה דרבים היא שאין עשויה לפנות ואשפה דמבוי אשפה דיחיד דעבידא לאיפנויי. אילן המיסך על הארץ אם אין נופו גבוה שלשה טפחים מטלטלין תחתיו. פירוש כיון שאין נופו גבוה מן הארץ שלשה טפחים, חזינן להאי נוף כמאן דמטי על הארץ, דכל פחות מג' כלבוד דמי. והא הוי מחיצות לתחת האילן לפיכך נעשה תחת האילן רשות היחיד ומותר לטלטל בכולו. אמר רב הונא בריה דר' יהושע אין מטלטלין בה יתר מבית סאתים וכולי. שרשיו גבוהין מן הארץ ג' טפחים לא ישב עליהן, בשבת, שנמצא [משתמש] באילן. אבל אם היו שרשיו גבוהין מן הארץ פחות מג' טפחים הרי הן כקרקע ומותר לישב עליהן.

וכן בגם. והאי גת מאי היא אי רה"י וקאמר דלא יעמוד ברה"ר ויושיט לוארו בגת ויטול כלי וישתה הא תנא ליה רישא אלא לאו בגת כרמלית כגון שאינה גבוהה י": שוחין על הגח. עומד על הגת ושותה דכל זמן שלא הוליאו לחוץ לאו שתיית קבע היא ופטור מן המעשר בין שמזגו בחמין בין

שמוגו בלוכן: מחייב. במזיגה שמחגו במים משויא ליה קבע: על החמין חייב. דאין ראוי לחזור המותר שמקלקל היין הלכך כי מזג ליה בחמין אדעתא למשתייה כוליה מזג ליה ומשוייה ליה מזיגת קבע אבל מזיגת לונן לא משויי׳ ליה קבע דילמא שתי פורתא ומהדר הלכך כל כמה דשתי הוי עראי ומתני' לקתני וכן בגת ר"מ היא וקתני לא יעמוד ע"ג קרקע וישתה בגת בלה הפרשת מעשר אא"כ הכנים ראשו ורובו לגת: בותנר' קולע אדם מן המוחילה למטה מי׳ טפחים. גגין שלהן חלקים היו וטחים בטיט ומרובין קטנים הרבה היו לגג להוליא המים ונותנין למטה מהם דף כנגד אורך הכותל בשיפוע וכל המרובין שופכין עליו והוא מביא כל המים למקום אחד שלא יזיקו את הכותל ועומד אדם ברה״ר וקולט בכלי למטה מי׳ טפחים מן המים היורדין מן המזחילה. וקולט דוקה כדמפרש בגמ׳ הבל לה ילרף פיו או כלי למוחילה שהוא בפחות משלשה סמוך לגג ואף על פי שהוא למטה מי' מ"ט דהואיל ומוטלת לאורך הכותל ובתוך ג' לגג דמיא לגג והוי כמוליא מן הגג שהוא רה"י לרה"ר: ומן הצינור מ"מ. כלומר בין קולט בין מלרף משום דלינור לעולם ארוך

ויוצא לרה"ר וליכא למימר לבוד וכיון

דלמטה מעשרה הוא (א) ליכא איסורא.

ובגמרא מוקים לה כשאין בפיו

ארבעה ולא גזרינן אטו היכא דאית

ביה ארבעה דאי נמי אית ביה ד׳

כרמלית הוא דלא גבוה עשרה ומש"ה

נהט מתני' גבי מזחילה" למטה מי'

משום דבעי למתני ומן הלינור מ"מ

ואי למעלה מי׳ לא משתרי נירוף

הלינור גזירה אטו לינור שבפיו ארבע׳

דקא מפיק מרה"י לרה"ר אבל קליטה

אפי׳ למעלה מי׳ נמי משתרי דאוירא

הוא מקום פטור: גבו' (כ) מלרף. פיו או חבית למוחילה והוי כשואב ממנה:

סמוך מני הכי. דפחות מג' סמוך

לגג כגג דמי והמלרף משם כמלרף

בגג: עומד אדם ברה"י. כגון בגג:

לעזי רש"י לימו"ן. טיט, בוץ (סחף).

מוסף רש"י

לענין מעשר. דשתיה על הגת ממש שלא עקרו משם להוליאו חולה הויא ארנונ ממעשר כל זמן שלא ירד לבור שהוא גמר מלאכתו למטשר. אבל להוציאו משה הוי קבע שאין בדעתו להחזיר המותר ואע"ג דלא נגמר מלחכתו למעשר חסור (שבת יא:). בחמין. שמזגו בחמין שוב אינו ראוי להחזיר המוחר שלא שמונה במתין שוב מים ראוי להחזיר המותר שלא יחמיץ את היין מחמת החמין (שם). שופכין לתוכה. ולא חיישינן שמא תתמעט אשפה מעשרה זורקין לרשות ונמלא מצטרפין לעשרה. הרהע שניטלה ירת הבור והקיפו בה הבור סביב מנטרפת להשלים עשרה לעומק הבור לשוויה רה"י, והוא הדין נמי דחלל הבור ועובי היקף החוליא מצטרפין להשלים ארבעה לרוחבו לחייב הטוטל מעל גב החוליא כלום ואת הטוסן על גבה כדתנן בהזורק . (שבת לט.) חולית הבור והסלע שהן גבוהין עשרה והסלע שהן גבוהין עשניה ורחבין ארבעה הנוטל מהן והנותן על גבן חיב, ומההיא יליף כ' יוחנן לטעמיה, דאמר מא אריא ליתני הבור והסלע. אלא מלטרפין לעשרה, וכי היכי דשמעינן מינה לגובה דמלטרפין לפותיא, דהא **מתני ורחביו ארבעה** ולעיל עת.). שצידו אחד כלה לים וצידו אחד כלה לאשפה.

משקס וקורה. אשפה גבוה עשרה משרטון. של חול ואבנים אלל שפחו כי כן דרכו ומתקלר רוחב הים ונעשה וים שפחו גבוה עשרה (לעיל ה.). ויעלה הים שירטון. של חול ואבנים אלל שפחו כי כן דרכו ומתקלר רוחב הים ונעשה קרקע כרוחב פרסה או יותר (שם). אילן שהיה מיסך על הארץ. טפו גדול מאד וראשי הינף כפופין סביב על הארץ. קרקע לרוחב פרסה חו יותר (שם). אידן שהדיה היסך עד הארץ. טיפו נאוד נותר ונושד מסוף עפיד שם ממתב סופרה דה: טופו נוטה סמוך לארץ, ראש הנוף בפחות מג' לקרקע ושיקרו במקום שמחובר לאילן גבוה עשרה (דעיד פוה). מטלטלים תחתיו. דאמינין לבוד ומחילה זו גבוהה עשרה מבפנים שהנוף ארוך הוא ובגובה האילן חוא נוסרה בדה. אין מטלטלין בו יתר מבית סאתים. אין מטלטלין בו כלל אלא אם אינו הוה אלא כשיעור בית סאמים כחלר המשכן, ששיעור זה נמנו חכמים לכל היקף שאינו לדירה ואם גדול הוא מכאן הוי כרמלית ואין מטלטלין בו אלא בחוך ארבע אמומיו של אדם